

MINISTER
Rodziny i Polityki Społecznej

Warszawa, 15 października 2020 r.

DUS-II.070.34.2020.BB

**Związek Zawodowy „Jedność”
Pracowników Jastrzębskiej
Spółki Węglowej S.A. Ruch „Zofiówka”**

Szanowny Panie Przewodniczący

Odpowiadając na przekazane przez Ministra – Członka Rady Ministrów w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, przy piśmie znak: BPRM.2120.41.2020(2)MP, wystąpienie w sprawie odpracowywania przez górników przechodzących na wcześniejszą emeryturę – honorowych krwiodawców – dni wolnych od pracy wziętych w celu honorowego oddania krwi, uprzejmie wyjaśniam, co następuje.

Przepisami ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 53, z późn. zm.) uregulowana została sprawa uprawnień do emerytur z powszechnego systemu emerytalno – rentowego, w tym emerytury górniczej oraz emerytury górniczej, bez względu na wiek i zajmowane stanowisko.

W myśl art. 50a wymienionej ustawy emerytura ta przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki: ukończył 55 lat życia i legitymuje się okresem pracy górniczej wynoszącym łącznie z okresami pracy równorzędnej z pracą górniczą co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, w tym co najmniej 10 lat pracy górniczej.

Wiek emerytalny wynosi 50 lat w przypadku kobiet legitymujących się co najmniej 20-letnim okresem, a w przypadku mężczyzn co najmniej 25-letnim okresem pracy górniczej i równorzędnej z pracą górniczą, w tym co najmniej 15-letnim okresem pracy górniczej.

Zarówno w przypadku przejścia na emeryturę górniczą w wieku 55 lat bądź w wieku 50 lat obok warunku legitymowania się wymaganymi okresami pracy górniczej i pracy równorzędnej z pracą górniczą, wymagane jest także spełnienie warunku nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, na dochody budżetu państwa.

Zgodnie z art. 50b wymienionej na wstępie ustawy, przy ustalaniu prawa do emerytury górniczej uwzględnia się okresy pracy górniczej i pracy równorzędnej z pracą górniczą, będące okresami składkowymi lub nieskładkowymi w rozumieniu ustawy, z tym że okresy pracy górniczej i pracy równorzędnej z pracą górniczą uwzględnia się, jeżeli praca ta wykonywana była co najmniej w połowie wymiaru czasu pracy.

Z kolei na podstawie art. 50e wskazanej ustawy prawo do emerytury górniczej, bez względu na wiek i zajmowane stanowisko, przysługuje pracownikom, którzy pracę górniczą wykonywali pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przez okres wynoszący co najmniej 25 lat. Do okresów pracy górniczej zalicza się także okresy: niezdolności do pracy z tytułu wypadku przy pracy albo z tytułu choroby zawodowej, za które wypłacone zostało wynagrodzenie lub zasiłek chorobowy albo świadczenie rehabilitacyjne oraz czasowego oddelegowania pracowników do zawodowego pogotowia ratowniczego w Centralnej Stacji Ratownictwa Górniczego S.A. w Bytomiu, w KGHM Polska Miedź S.A. Oddział Jednostka Ratownictwa Górniczo-Hutniczego w Lubinie lub w okręgowych stacjach ratownictwa górniczego, które były bezpośrednio poprzedzone pracą górniczą wykonywaną pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, przypadające w czasie trwania stosunku pracy.

Prawo do emerytury na tych zasadach przysługuje pod warunkiem, że pracownik nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego albo złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, na dochody budżetu państwa.

Wskazane regulacje dotyczące uprawnień do emerytury górniczej oraz emerytury górniczej, bez względu na wiek i zajmowane stanowisko, są wynikiem wejścia w życie z dniem 1 stycznia 2007 r. przepisów ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz ustawy - Karta Nauczyciela (Dz. U. Nr 167, poz. 1397).

Przyjęte wolą Sejmu RP rozwiązania stanowią realizację przedłożonego obywatelskiego projektu ustawy, który dotyczył zmian regulacji emerytalnych, w tym przede wszystkim regulacji odnoszących się do emerytur górniczych.

W trakcie prac nad tym projektem ustawy w komisjach sejmowych, w których uczestniczyli również przedstawiciele związków zawodowych górników, analizie podlegały przedstawione obywatelskie propozycje rozwiązań dotyczące uprawnień do emerytur górniczych, w tym okresów uwzględnianych przy ustalaniu prawa do tych emerytur oraz uznania określonego zatrudnienia za pracę górniczą oraz za pracę równorzędną z pracą górniczą.

Z warunkami przechodzenia na emeryturę górniczą oraz emeryturę górniczą, bez względu na wiek i zajmowane stanowisko, połączona została zasada ustalania wysokości tych świadczeń na odmiennych, preferencyjnych zasadach w stosunku do pozostałych ubezpieczonych. Wprowadzenie tych odmiennych zasad związane zostało z ograniczeniem okresów pracy uważanych za pracę górniczą oraz okresów pracy równorzędnej z pracą górniczą. Związane zostało także ze zniesieniem okresów zaliczalnych do pracy górniczej.

Na podstawie art. 3 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz ustawy – Karta Nauczyciela umożliwiono ustalenie prawa do emerytury górniczej na warunkach określonych w przepisach ustawy emerytalnej, w brzmieniu obowiązującym w dniu 31 grudnia 2006 r., o ile wszystkie warunki wymagane do tej emerytury zostały spełnione do dnia 31 grudnia 2008 r. Wówczas przy ustalaniu okresu uprawniającego do emerytury górniczej mogą być uwzględnione także okresy zaliczalne.

Szczególny charakter emerytur górniczych nie został ograniczony wyłącznie do przejścia na emeryturę w wieku niższym niż wiek powszechnie obowiązujący dla ogółu ubezpieczonych albo bez konieczności spełnienia kryterium osiągnięcia wymaganego wieku emerytalnego. W przypadku tych emerytur zachowany został dotychczasowy sposób ustalania ich wysokości, w tym przy zastosowaniu przeliczników, a zatem rozwiązań, z których nie korzysta ogół ubezpieczonych.

Należy zauważyć, że zgodnie z art. 50f ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, przy ustalaniu prawa do emerytury górniczej, bez względu na wiek i zajmowane stanowisko, okresy pracy górniczej wykonywanej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy mogą być na wniosek pracownika rozliczane w okresach kwartalnych.

Rozwiązanie to zostało wprowadzone ustawą z dnia 8 stycznia 2010 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. poz. 224).

Przyjęcie tych rozwiązań podyktowane zostało podniesionym przez przedstawicieli górniczych związków zawodowych problemem rozliczania pracy górników w miesiącach, w których występują dni wolne z tytułu honorowego krwiodawstwa.

W myśl przepisów rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 15 maja 1996 r. w sprawie sposobu usprawiedliwiania nieobecności w pracy oraz udzielania pracownikom zwolnień od pracy (Dz. U. z 2014 r. poz. 1632) za czas zwolnienia od pracy pracownika będącego krwiodawcą na czas oznaczony przez stację krwiodawstwa w celu oddania krwi oraz na czas niezbędny do przeprowadzenia zaleconych przez stację krwiodawstwa okresowych badań lekarskich, jeżeli nie mogą one być wykonane w czasie wolnym od pracy, pracownik zachowuje prawo do wynagrodzenia. W konsekwencji zarówno dni poświęcone honorowemu krwiodawstwu i wynagrodzenie za te dni są w pełni uwzględniane przy ustalaniu prawa do emerytury lub renty.

Obowiązująca regulacja wskazanego art. 50f ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ma na celu uelastycznienie rozliczenia czasu pracy przy ustalaniu uprawnień do emerytury górniczej, bez względu na wiek i zajmowane stanowisko, przez zastosowanie rozliczenia tego czasu w okresach kwartalnych w przypadku osób legitymujących się dniami wolnymi z tytułu honorowego krwiodawstwa.

Z poważaniem

MINISTER

z up. Stanisław Szwed

Sekretarz Stanu

/-/ podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym

Do wiadomości:

Pan

Mateusz Morawiecki

Prezes Rady Ministrów

Do sprawy: BPRM.2120.41.2020(2)MP